

DECIZIE

19 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Liliana Catan și Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de inculpată, avocatul Catarama Rodica în numele inculpatei și recursul suplimentar a inculpatei, împotriva sentinței Judecătoriei Călărași din 17 octombrie 2013 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2014, în cauza penală în privința

Morari Oxana Vitalie, născută la 17.01.1993,
originară și locuitoare a or. Călărași, str. Bojole nr. 34,
ap. 35, moldoveancă, cetățeană a Republicii Moldova.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 23.07.2012-17.10.2013;

instanța de apel: 31.01.2014-08.05.2014;

instanța de recurs: 02.09.2014-19.11.2014;

CONSTATĂ:

1. Prin sentința judecătoriei Călărași din 17 octombrie 2013, Morari Oxana Vitalie, a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin.(4), 208 alin. (1) Cod penal și condamnată:

- în baza art. 186 alin.(4) Cod penal - la 5(cinci) ani închisoare;

- în baza art. 208 alin. (1) Cod penal - la 1 (unu) ani închisoare.

În corespundere cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 5 (cinci) ani 3(trei) luni închisoare în penitenciar pentru femei.

Măsura preventivă în privința Oxanei Morari, nepărăsirea localității s-a menținut pînă la intrarea sentinței în vigoare.

S-a dispus încasarea de la Morari Oxana în beneficiul Alionei Scripcari a prejudiciului material în mărime 50.000 (cincizeci mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, inculpata Morari Oxana Vitalie la începutul lunii noiembrie 2011, apoximativ pe la orele 22.00, cu scopul însușirii bunurilor altei persoane, cu ajutorul cheilor pe care

anterior le-a sustras de la Scripcari Aliona din ușa de la intrare în apartament, tainic a pătruns în apartamentul ultimei, situat în or. Călărași, str. Bojole nr. 35, ap. 36, de unde pe ascuns a însușit: un DVD cu prețul de 2000 de lei MD, o sticlă de coniac cu prețul de 500 lei, 4 parfumuri - «Chanel» de 250 lei MD, 1 «Versachi» costul de 150 lei MD, un televizor de modelul «Panasonic» cost de 30 000 ruble rusești, care conform ratelor oficiale de schimb a Băncii Naționale a R.M. de la 13.06.2012 este echivalentă cu suma de 11.700 lei MD, astfel pricinuindu-i părții vătămate o daună materială în sumă de 14 900 lei MD.

Tot ea, prelungind acțiunile sale criminale, avînd o intenție unică, de la mijlocul lunii noiembrie 2011 și pînă la sfîrșitul lunii februarie 2012, prin înțelegere prealabilă și participație simplă cu minora Istrati Diana Nicolae a.n. 17.02.1994 cu repartizarea rolurilor între ele și la propunerea lui Morari Oxana, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, cu ajutorul cheilor pe care le-a furat anterior de la Scripcari Aliona din ușa de la intrare de la apartament tainic au pătruns în apartamentul acesteia, situat în or. Călărași, str. Bojole nr. 35, ap. 36, de unde pe ascuns au sustras: un aspirator de model LG la prețul de 4000 lei MD, un telefon radio de model «Panasonic» în valoare de 1300 lei MD, 4 pleduri mari cu două fețe cu prețul de 300 lei MD fiecare, adică 1200 lei MD, 18 complete de albituri care erau împachetate în cutii în informă de valiză, cu prețul de 8000 ruble fiecare, care conform ratelor oficiale de schimb a Naționale a RM este echivalentă cu suma de 3120 lei MD, în total 56 160 lei MD, 6 complete de albituri mai simple în pachete de pelicolă, cu prețul de 2000 ruble rusești fiecare, echivalentă cu suma de 780 lei MD, în total 6080 lei MD, 3 rochii pentru femei, una de culoare violet cu dantelă cu costul de 5000 ruble rusești, care conform ratelor oficiale de schimb a Băncii Nați RM este echivalentă cu suma de 1950 lei MD, o rochie de culoare albă cu flori roze la de 1000 ruble rusești, care conform ratelor oficiale de schimb a Băncii Naționale a RV echivalentă cu suma de 390 lei MD, o rochie de culoare neagră cu floricele roze la prețul de 200 lei MD, o pereche de sandalete cu tocuri înalte la prețul de 150 lei MD, 5 fuste a cite 100 lei fiecare, în total 500 lei MD, veselă și anume farfurii și talgere, salatiere în mărime de 200 lei, patru seturi de pahare în valoare de 500 ruble rusești fiecare, în total 2000 ruble rusești, conform ratelor oficiale de schimb a Băncii Naționale a RM este echivalentă cu suma de 780 lei MD, 10 taburete de bucătărie, una la prețul de 40 lei una, în total 400 lei, 2 cuverturi pentru dormitor cu prețul de 150 fiecare, în total 300 lei MD, o vază pentru flori cu costul de 300 lei MD, 1 ambalaj de detergent pentru rufe «Arieil» cu greutatea de 15 kg cu costul de 390 MD, un mixer cu prețul de 200 lei, un combain de bucătărie cu prețul de 200 lei, o mașină de tocat carne cu prețul de 200 lei, un set de pahare cu prețul de 195 lei, o bluza sportivă cu prețul de 250 lei, un ceaun mare cu prețul de 150 lei, un ceaun mic cu prețul de 100 lei MD, o cratiță cu

prețul de 100 lei MD, 2 tigări cu prețul uneia de 100 lei în total 200 lei MD, 10 pleduri mari cu prețul a 300 lei MD unul, în total 3000 lei, 3 servicii veselă (cu 18 piese), cu prețul a câte 300 lei MD unul, în total 900 lei MD, 2 servicii de veselă (cu 6 piese), cu prețul a 120 lei MD unul, în total 240 lei MD, 2 cuverturi de atlas cu prețul de 300 le una, în total 600 lei MD, o sticlă de coniac cu prețul de 500 lei MD, 4 complete de lenjerie noapte (cămașa și capot) cu prețul a 1000 ruble rusești unul, în total 4000 ruble rusești, care conform ratelor oficiale de schimb a Băncii Naționale a RM este echivalentă cu suma de 1560 lei MD, 2 fiere de călcat de model «Tefal» cu prețul a 1000 ruble rusești unul, în total 2000 rusești, care conform ratelor oficiale de schimb a Băncii Naționale a RM din 13.06.2012 echivalentă cu suma de 780 lei MD, o fructieră din porțelan cu prețul de 50 lei MD, un tricou cu prețul de 150 lei, astfel pricinuindu-i părții vătămate Scripcari Aliona o daună materială proporții mari în sumă de 97.665 lei MD.

Aceste acțiuni ale inculpatei Morari Oxana au fost încadrate de către instanța de fond în baza art. 186 alin. (4) Cod Penal ca furt, adică sustreagerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane prin părăndere locuință, săvârșite în proporții mari.

Tot Morari Oxana Vitalie, știind cu certitudine că Istrati Diana Nicolae, a.n. 17.02.1994 este minoră, a atras-o la activitate criminală și anume, avînd ca scop sustragerea bunurilor altei persoane, de multiple ori, pe parcursul lunii noiembrie 2011 și februarie 2012 au pătruns tainic în apartamentul lui Scripcari Aliona Vasile, situată în or. Călărași , str. Bojole nr. 35/36 de unde pe ascuns au sustras bunuri materiale în valoare de 97.665 MD.

Aceste acțiuni ale inculpatei Morari Oxana au fost încadrate de către instanța de fond în baza art. 208 alin. (1) Cod penal ca atragerea minorilor în activitatea criminală, săvârșite de o persoană care a atins vârsta de 18 ani.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către inculpata Morari Oxana, solicitînd casarea acesteia în partea aplicării pedepsei, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri în acesta parte, prin care să-i fie aplicate prevederile art. 96 Cod penal, pe motivul că are la întreținere un copil minor, a recunoscut vinovăția, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii.

În susținerea apelului a indicat că pedeapsa aplicată este prea aspră, la aplicarea pedepsei instanța nu a ținut cont de circumstanțele atenuante a cauzei și anume că are la întreținere un copil minor pînă la 1 an, a recunoscut vina și se căiește sincer, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, cît și de declarațiile părții vătămate care a solicitat să nu fie privată de liberate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2014 a fost respins apelul inculpatei ca nefondat și menținută sentința.

4.1. Instanța de apel a conchis că criticile formulate de inculpată prin care a susținut că instanța de fond la stabilirea pedepsei a ignorat prevederile art. 61, 75 Cod penal, sunt nefondate or, instanța de fond just a ținut cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei, luând în considerație gradul pericolului social al infracțiunii comise, că una din infracțiunile infracțiune comise face parte din categoria celor grave (art. 16 Cod penal), de persoana inculpatei Morari Oxana, care se caracterizează pozitiv (f.d. 79), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d. 81-82), are la întreținere un copil minor a.n. 18.07.2013, ca circumstanță agravantă fiind săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru comiterea unei infracțiuni similare, astfel fiind respectate în totalitate dispozițiile art. 7, 61, 75 Cod penal.

Instanța de apel referitor la aplicarea prevederilor art. 96 alin.(1) Cod penal, a menționat că;

- femeilor condamnate gravide și celor care au copii în vârstă de pînă la 8 ani, cu excepția celor condamnate la închisoare pe un termen mai mare de 5 ani pentru infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave împotriva persoanei, instanța de judecată le poate amîna executarea pedepsei pînă la atingerea de către copil a vîrstei de 8 ani.

- amînarea executării pedepsei pentru femeile nominalizate constituie o posibilitate a instanței de judecată, și nu o obligațiune a acesteia. Ea poate fi aplicată în cazul în care instanța va constata că persoana vinovată și acțiunile ei nu prezintă un pericol real pentru societate. Deși inculpata Morari Oxana are la întreținere un copil minor a.n. 18.07.2013, acesteia nu-i sunt aplicabile prevederile art. 96 Cod penal, adică de vreme ce aceasta anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, nu a stat pe calea corijării, săvîrșind o nouă infracțiune, pînă la moment nu a reparat prejudiciul cauzat prin infracțiune, respectiv acțiunile acesteia prezintă un pericol pentru societate.

5. Împotriva hotărîrilor menționate au declarat recursuri ordinare inculpata Morari Oxana și avocatul Catarama Rodica în numele inculpatei.

5.1. *Inculpata Morari Oxana* a solicitat casarea hotărîrilor în partea stabilirii pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri cu aplicarea prevederilor art.79 și 96 Cod penal, motivînd că are la întreținere un copil minor, se caracterizează pozitiv la locul permanent de trai, se căiește sincer de cele comise.

5.2. *Avocatul Catarama Rodica în numele inculpatei* a solicitat casarea deciziei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, cu aplicarea art. 96 Cod penal, motivînd că are la întreținere un copil minor, este dintr-o familie incompletă, crescută și educată doar de mama, care de o vreme îndelungată lucrează în Italia, iar Oxana Morari a rămas cu fratele ei mai mic să locuiască cu

bunica, și împrejurările acestea nefaste au și servit la consecințele survenite în speță. În caz de neadmitere a recursului ordinar, fiica Oxanei de doar vârsta de 10 luni va repeta soarta mamei sale, adică va fi crescută și educată timp de 5 ani de oameni străini.

5.3. La 17 noiembrie 2014 inculpata a depus recurs suplimentar, solicitând casarea hotărârilor în partea stabilirii pedepsei, rejudicarea cauzei cu aplicarea prevederilor art. 79 alin. (1) și art. 90 alin. (1) Cod penal.

În caz dacă Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție, va considera că este imposibilă aplicarea prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, atunci solicită să-i fie stabilită pedeapsa în condițiile stipulate mai sus, cu aplicarea art. 79 alin. (1) Cod penal, iar în conformitate cu prevederile art. 96 alin. (1) Cod penal, de a-i amâna executarea pedepsei pe un termen de până la 8 ani, adică până la atingerea de către copil a vârstei de 8 ani.

În argumentarea recursului a invocat că nu s-a luat în calcul și n-au fost apreciate la justa valoare următoarele circumstanțe că: a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a contribuit activ la recuperarea prejudiciului parțial, respectiv menționând că dorește să restituie prejudiciul integral, s-a corijat, după condamnarea din 09.02.2012 a format o familie și a născut recent un copil, partea vătămată a iertat-o și a solicitat să nu fie pedepsită aspru cu închisoare, anterior n-a fost judecată și de fapt a comis pentru prima dată infracțiunea.

6. Asupra recursurilor declarate, procurorul a depus referință prin care pledează pentru respingerea acestora, deoarece pedeapsa stabilită este una stabilită în strictă conformitate cu prevederile legale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel suplimentar ca fiind declarat peste termen, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.*

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Raportînd aceste prevederi la speța examinată, Colegiul penal lecturînd textele recursurilor reține, că drept temei de casare sunt invocate prevederile art.6) și 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că, *instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

În fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor procesual-penale fiind legală și întemeiată. Recurenții fiind de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor făptuitorului, însă critică hotărîrea în partea pedepsei

În speță, Colegiul penal constată că erorile invocate nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului menționat, mai mult ca atît, avocatul recurent a invocat declarativ prevederile art.427 alin.1 pct.6) Cod de procedură penală, nespecificînd care eroare prevăzută la pct.6) al articolului menționat a fost comisă de către instanța de apel.

Astfel, instanța de apel a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, s-a pronunțat asupra cerințelor invocate în cererea de apel de către inculpată, iar conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 414, 417 Cod de procedură penală.

Așadar, Colegiul penal consideră că temeiul pentru recurs semnalat de recurenți nu este incident în prezenta cauză, iar instanțele de fond și-au motivat just soluția adoptată, acordînd deplină eficiență prevederilor art.7, 61, 75, Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei, stabilite conform sancțiunii articolelor imputate acesteia prin rechizitoriu, iar în sprijinul statuării respective se relevă următoarele.

Așa cum se reține din doctrina penală, în cazul săvîrșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplină libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, avînd ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia au fost condamnat inculpatul.

Deasemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvîrșite care se măsoară

după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmînd ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvîrșite.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, instanțele au ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Colegiul reține că, la solicitarea inculpatei referitor la aplicarea art.79 Cod penal, nu se va expune, deoarece această solicitare nu a fost invocată în apelul său, iar temeiurile menționate pot fi invocate în recurs doar în cazul în care au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

Referitor la aplicarea art.96 Cod penal, Colegiul menționează că criticile formulate de recurent, enunțate la pct. 3. au fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1., soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au dus la pronunțarea hotărîrii recurate.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel, deoarece corespunde circumstanțelor de fapt ale cauzei, temeiurile invocate de recurenți și anume art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală nu persistă în cauză, iar hotărîrea atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.1. Referitor la recursul suplimentar declarat de către inculpată, Colegiul penal precizează că, conform prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

După cum rezultă din materialele dosarului, cauza penală a fost judecată în ordine de apel în prezența inculpatei și a avocatului acestuia, dispozitivul deciziei a fost pronunțat la 08.05.2014, în prezența părților, iar deciziei motivate i s-a dat citire și s-a înmînat contra semnătură inculpatei și avocatului la 04.06.2014, fapt confirmat în procesul verbal al ședinței de judecată și recipisă (f. d. 54-58,66).

Mai mult ca atît, inculpata la 12.06.2014 și avocatul acesteia la 27.06.2014 au depus în termen recursuri ordinare.

Aceste momente certifică faptul că termenul de 30 de zile de contestare a deciziei instanței de apel, stabilit de art. 422 Cod de procedură penală nu a fost respectat, deoarece recursul ordinar suplimentar a fost declarat de inculpată la

17.11.2014, prin urmare, Colegiul penal consideră că recursul dat a fost depus peste termen.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca fiind declarat peste termen, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

În atare împrejurări, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel a expirat la 05.07.2014, iar inculpata a avut reală posibilitate de a face cunoștință cu materialele cauzei penale și de a invoca motivele suplimentare în recursul de baza declarat la 12.06.2014.

În această ordine de idei, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră, că recursul ordinar suplimentar declarate de inculpată este inadmisibil, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 2) și 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de inculpată și avocatul Catarama Rodica în numele acesteia, împotriva sentinței Judecătoriei Călărași din 17 octombrie 2013 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2014, în cauza penală în privința inculpatei *Morari Oxana Vitalie*, ca fiind vădit neîntemeiate, iar recursul suplimentar declarat de către inculpată, ca fiind depus peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 17 decembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu